

Afgørelser – Reg. nr.: 01077.00

Fredningen vedrører: Rådmandshaven

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

03-02-1947

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

ao.

FREDNINGS-DEKLARATION. ✓

Herlufsholm Stiftelse indgaar efter Forhandling med Naturfredningsraadet paa at fredlyse de nedenfor nævnte Arealer af Raadmandshaven og Lammehaven paa følgende Vilkaar:

I.

Arealerne Matr. Nr. 12 og 1 aa af Herlufsholm maa ingensinde udstykkes eller helt eller delvis overgaa til anden Anvendelse end den hidtidige.

Denne Anvendelse bestaar i en særlig Form for Skovdrift, hvorved kun benyttes Plukhugst, medens Renafdrift undgaaes. Formaalet herved er at bevare Skovens Karakter af Højskov og under Tilsidesættelse af økonomiske Åravn at lade et passende Antal af Træerne opnaa Maximumsalder. Iøvrigt tages i videst muligt Omfang Hensyn til Skovens æstetiske Værdi.

Ved Foryngelse af Skoven benyttes alene Løvtræ af de paa Arealerne forekommende Arter.

Andre Bygninger eller Veje end saadanne, som er nødvendige for Skovens drift, maa ikke henholdsvis opføres eller anlægges.

Affald maa ikke henkastes paa Arealerne. Boder og skæmmende Indretninger maa - bortset fra enkelte Dage af Aaret - ikke anbringes.

Terrænets nuværende Form skal bevares. Fjernelse af Sten og Jord maa ikke foretages. Vandløb maa ikke reguleres.

II.

For de med rødt (paa vedhæftede Plan) indrammede Arealer, Eng- og Kratpartierne langs Raadmandshavens Østrand gælder endvidere følgende:

Disse Arealer skal forblive i Naturtilstand og maa ingensinde undergives Hugst eller Kultur. Ganske særligt skal den ejendommelige Vegetation af Ask og Hæg og anden Underskov bevares. Arealerne maa ikke opfyldes, udgrøftes eller afvandes paa anden Maade.

Græs-

engen kan dog slaas og græsses som hidtil, men Græsarealet maa ikke udvides paa Arattets Bekostning.

III.

For de med blaat (paa vedhæftede Plan) indrammede Arealer, Engpartierne langs Susaa, gælder endvidere følgende:

Disse Arealer skal forblive i deres nuværende Tilstand; de maa ikke kultiveres, opfyldes eller ændres ved andre Indgreb.

Ellebevoksningerne maa undergives normal Hugst, men ikke afdrives, andre Aratpartier maa ikke berøres af Hugst.

Græsengen maa slaas eller græsses som hidtil.

IV.

Formanden for Fredningsnævnet for Jors Amt samt Naturfredningsraadet er paataleberettiget og kan tillade Afgigelser fra foranstaaende Bestemmelser.

V.

Nærværende Deklaration vil være at tinglyse.

København, den

Herlufsholm, den 16/12 1946.

For Naturfredningsraadet:

For Herlufsholm Stiftelse

Ejvind Møller.

E. Moltke.

Foranstaaende Deklaration godkendes.

FREDNINGSNÆVNET FOR JORS AMT, den 3. Februar 1947.

Urban Petersen.

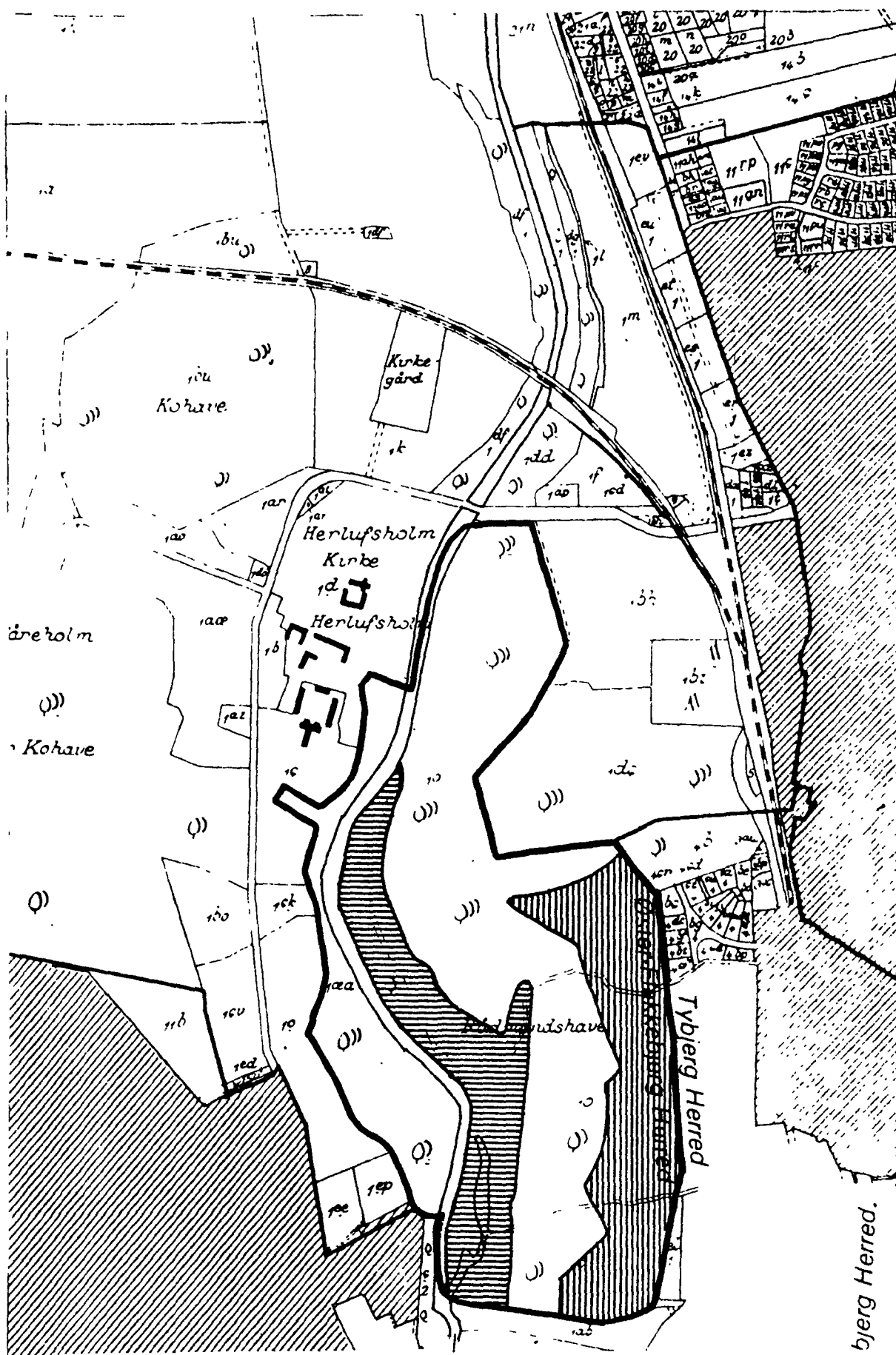
oooo_o000000ooooo

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

DOMMEREN, RINGSIED , den 16. Februar 1948.

Ejvind Møller
Stv.

— Fredningens afgrænsning.

Mål 1:10.000

- Arealerne er i teksten benævnt som:
- De med rødt indrammede arealer.
  - De med blå indrammede arealer.

KORT >

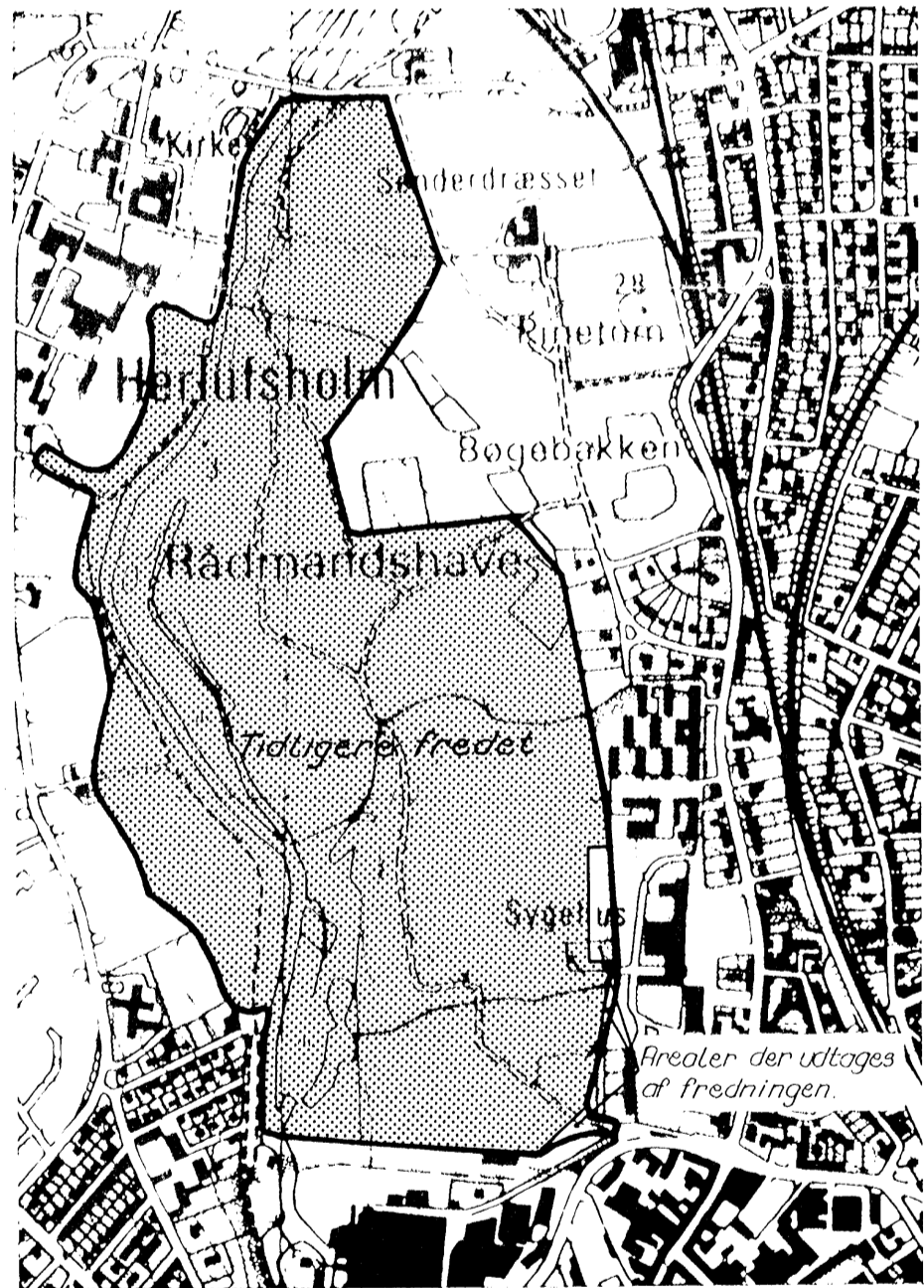
PHÆVELSE AF FREDNING PÅ DEL AF MATR.NR. 1-Ø
HERLUFSHOLM HVGD., HERLUFSHOLM, NÆSTVED KOMMUNE.

- Grænse for sygehusareal.
- - - Fremtidig grænse for sygehusareal.
- Ekst. bebyggelse
- Planlagt ny bebyggelse
- Areal der ønskes erhvervet til Næstved centralsygehus.
- ▨ Areal hvor fredningen påstås ophævet.

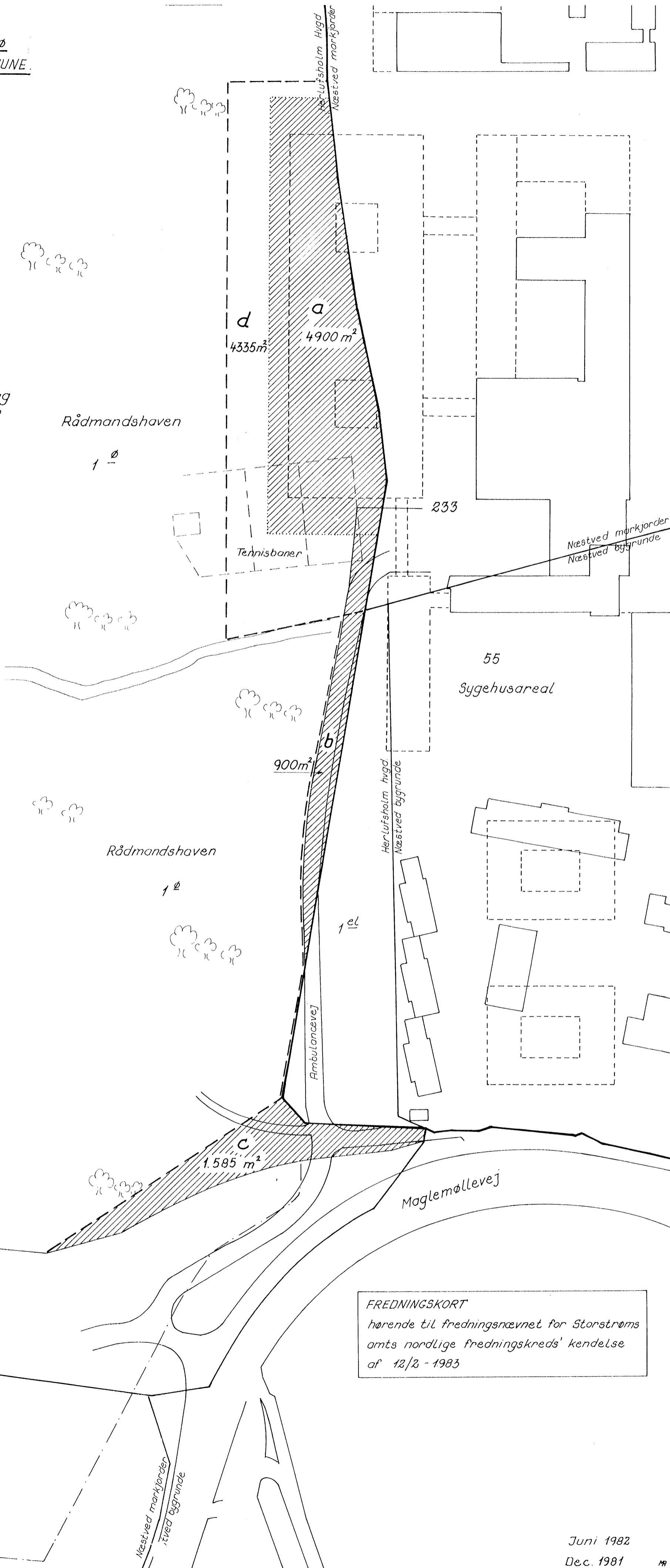
50 m
 Mål 1:1000

Kortet er udarbejdet af Storstrøms amtskommune, amtsfredningsinspektoret okt. 1981 på grundlag af oversigtsplan udarbejdet af arkitekterne Finn Westerby & Georg Stæhr.

OVERSIGTSKORT, udsnit af kortblad 1512 IV SV

Udarbejdet af Storstrøms amtskommune, amtsfredningsinspektoret, sætryk med Geodætisk Instituts tilladelse (A 400/76)

FREDNINGSKORT
 hørende til fredningsnævnet for Storstrøms
 amts nordlige fredningskreds' kendelse
 af 12/2 - 1983

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01077.00

Dispensationer i perioden: 02-08-1983 - 07-03-1988

2/8-1983

Overfredningsnævnets afgørelse

af 2. august 1983

i sagen om delvis ophævelse af fredningen af Rådmandshaven i Næstved kommune (sag nr. 2567/83).

Herlufsholm Stiftelse oprettede som grundejer den 3. februar 1947 for fredningsnævnet for Sorø amt en fredningsdeklaration, der navnlig vedrørte skoven Rådmandshaven, matr.nr. 1 ø, nu Herlufsholm Hovedgård, Herlufsholm, i Næstved kommune. Formålet med fredningen var særligt for den sydøstlige del af Rådmandshaven at sikre arealet opretholdt i naturtilstand, således at der kan udvikle sig urskov uden forstlige indgreb.

På foranledning af Storstrøms amtsråd afsagde fredningsnævnet for Storstrøms amts nordlige fredningskreds den 12. februar 1983 en kendelse, hvorved fredningen blev ophævet på nogle arealer i den sydøstlige del af Rådmandshaven, ialt 7.385 m². Formålet med ophævelsen var navnlig at muliggøre en udbygning af centralsygehuset i Næstved, hvortil der ville medgå 4.900 m² af Rådmandshaven. Ophævelsen tilsigtede endvidere at berigtige eksisterende vejforhold og at muliggøre et vejarbejde uden for skovbrynet.

Danmarks Naturfredningsforening og Næstved Tennis Klub har påklaget fredningsnævnets kendelse til overfredningsnævnet for så vidt angår beslutningen om at ophæve fredningen på de nævnte 4.900 m² af Rådmandshaven.

Om dette spørgsmål er især følgende synspunkter fremført for fredningsnævnet og overfredningsnævnet:

Storstrøms amtsråd har anført, at amtskommunens sygehusplanlægning i henhold til lov om sygehusvæsenet omfatter en udbygning af centralsygehuset i Næstved fra de nuværende ca. 500 senge til 800 senge. I september 1979 besluttede amtsrådet at søge udbygningen gennemført således, at en del af den nye bebyggelse opføres i en smal bræmme på 15-35 m af den tilgrænsende Rådmandshave. Denne løsning blev med sundhedsstyrelsens anbefaling foretrukket som både den funktionelt bedste og den, der ville medføre de laveste anlægs- og driftsudgifter. Sygehusgrunden er som følge af sin form og beliggenhed meget vanskelig at disponere nyt sygehusbyggeri på, bl.a. fordi der må tages hensyn til trafikstøjen fra Ringstedgade, som kommunen planlægger udvidet. Selv om der ikke er aktuelle planer om at opføre den bebyggelse, der vil overskride det nuværende skel mod Rådmandshaven, er det nødvendigt for amtskommunen allerede nu at opnå sikkerhed for, at projektet kan gennemføres uanset den gældende fredning. Amtsrådet har intet imod, at ophævelsen af fredningen først får virkning, når sygehusudbygningen bliver aktuel, men beslutningen om ophævelse må træffes allerede nu. For at undgå fejlinvesteringer er det nødvendigt at have en planlægningssikkerhed, og en kontinuerlig 12-årig sygehusplanlægning er da også påbudt i lov om sygehusvæsenet. Amtsrådet har fremhævet, at det er en yderst begrænset del af Rådmandshaven, som vil blive berørt af sygehusudbygningen, og har gjort gældende, at der bør lægges mere vægt på hensynet til at opnå en funktionsdygtig og økonomisk rimelig sygehusudbygning end på de hensyn, der berører fredningen.

Næstved byråd har tilsluttet sig amtsrådets forslag og har i januar 1982 vedtaget forslag til lokalplan nr. D 4-1 for centralsygehuset og den nordlige del af Maglemølleområdet. Efter lokalplanforslaget skal sygehusudbygningen kunne foregå som ønsket af amtsrådet.

Naturfredningsrådet, der var indsat som påtaleberettiget i fredningsdeklarationen, har fremhævet Rådmandshavens enestående værdi som naturområde, herunder især skovens områder med urskovpræget vådbundsskov, der repræsenterer den mest oprindelige og ægte natur, som kan findes i Danmark. Rådet har imidlertid efter omstændighederne kunnet tiltræde, at fredningen ophæves i den nævnte udstrækning for at muliggøre den omhandlede sygehusudbygning.

Miljøministeriet, skovstyrelsen, har givet tilsagn om at ophæve fredskovsplikten på matr.nr. 1 ø i den udstrækning, som sygehusudbygningen nødvendiggør.

Miljøministeriet, fredningsstyrelsen, har anført, at der ikke er givet styrelsen mulighed for at afveje forskellige udbygningsprojekter over for hensynet til at opretholde fredningen. Da den udbygning, som amtsrådet ønsker gennemført, vil foregå på et af de arealer under fredningen, som er mest værdifulde i fredningsmæssig henseende, har styrelsen derfor på det foreliggende grundlag måttet fraråde, at fredningen ophæves.

Danmarks Naturfredningsforening har anført, at det areal af Rådmandshaven, som berøres af amtskommunens forslag, har stor forstbotanisk betydning, idet arealet er bevokset med naturligt fremkommet skov på en meget fugtig og humusrig jordbund. Fredninger af sådanne skovbevoksninger er uhyre sjældne, idet betydelige økonomiske værdier derved bindes. Den foreliggende fredning bør derfor kun ophæves, hvis det ud fra en samlet samfundsmæssig vurdering findes uomgængeligt nødvendigt. Amtsrådet har imidlertid ikke godtgjort, at der er en uomgængelig nødvendighed for, at netop en del af Rådmandshaven anvendes til centralsygehusets udbygning.

Næstved Tennis Klub, der har benyttet en del af det omhandlede areal siden begyndelsen af dette århundrede, og hvis 3 baner i Rådmandshaven må nedlægges ved en gennemførelse af sygehusudbygningen, har ønsket fredningen opretholdt.

Herlufsholm Stiftelse har accepteret fredningsnævnets afgørelse.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og møde med interesserede i sagen, har deltaget 8 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Der findes ikke uden en begrundelse i tungtvejende samfundsmæssige hensyn at burde foretages ændring af en tidligere gennemført fredning med den følge, at det oprindelige fredningsforslag ikke kan opretholdes. Selv om den model for en udbygning af centralsygehuset i Næstved, som amtsrådet har valgt, måtte være den i sygehusemæssig henseende bedste, findes det ikke godtgjort, at en i så henseende tilfredsstillende udbygning af sygehuset kun kan ske med rådighed over en del af naturskoven i Rådmandshaven. Under hensyn til det ganske særlige formål med fredningen af det pågældende areal og til, at en tilsvarende fredning normalt kun vil kunne gennemføres med betydelige omkostninger,

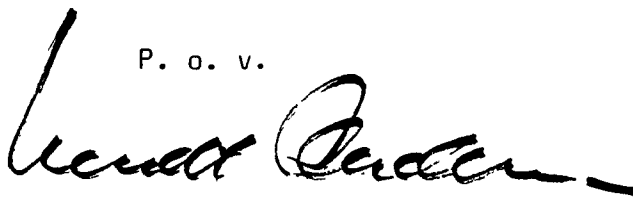
må fredningsdeklarationen af 3. februar 1947 derfor på det foreliggende grundlag opretholdes for dette areal.

Denne beslutning er truffet med 4 stemmer, herunder formandens, mod 4. Mindretallet har lagt afgørende vægt på, at det projekt, som amtsrådet ønsker gennemført, efter det oplyste er det mest økonomiske, og at det kun er en relativt lille del af det urskovsprægede skovareal i Rådmandshaven, som vil medgå til udbygningen. Mindretallet har derfor fundet, at fredningsnævnets kendelse af 12. februar 1983 burde stadfæstes med den ene ændring, at ophævelsen af den tidligere fredning først får virkning, når udbygningsprojektet igangsættes.

En for længere tid siden anlagt ambulancevej mellem Maglemøllevej og sygehuset forløber på en godt 100 m lang strækning umiddelbart inden for det fredede område og beslaglægger 900 m² af dette. Et 1.585 m² stort areal i fredningsområdets sydøstlige hjørne ligger uden for skovbrynet og er i lokalplanforslaget for størstedelens vedkommende udlagt til vej. De nævnte arealanvendelser findes at kunne tillades ved en dispensation i henhold til naturfredningslovens § 34. Beslutningen herom er truffet enstemmigt.

Overfredningsnævnets afgørelse går herefter ud på, at fredningsnævnets kendelse af 12. februar 1983 ophæves, og at der meddeles dispensation efter naturfredningslovens § 34 til bibeholdelse af ambulancevejen og til inddragelse af det ovennævnte mindre areal til vejformål.

P. o. v.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

Kurt Andersen

Kurt Andersen

W. T. Rasmussen

W. T. Rasmussen

O. E. Søltoft

O. E. Søltoft

12/
2-1983

OPHÆVET

Kendelse

afsagt af fredningsnævnet for Storstrøms
amts nordlige fredningskreds den 12
februar 1983 angående ophævelse af fred-
ningsdeklaration på en del af Rådmands-
haven, matr. nr. 1-ø, Herlufsholm Hoved-
gård, Herlufsholm.

Ved deklaration tinglyst 4 februar 1947 på ejendommen matr. nr. 1-0 og 1-æa, Herlufsholm hovedgård, Herlufsholm, tilhørende Herlufsholm stiftelse blev arealerne, kaldet henholdsvis Rådmandshaven og Lammehaven pålagt fredning, der i det væsentlige går ud på, at arealerne ingensinde må udstykkes eller overgå til anden anvendelse, at der ikke må etableres andre bygninger eller veje end dem, der er nødvendige til driften. Den på arealerne værende skovbevoksning skal forblive naturtilstand og må ikke undergives hugst eller kultur.

Da amtsrådet for Storstrøms Amt har fundet det påkrævet at udbygge Næstved Amtssygehus, der grænser op til Rådmandshaven, til en kapacitet på ca. 800 sengepladser vil det være nødvendigt at inddrage en del af Rådmandshaven for at skaffe plads til en behandlingsbygning og nødvendige vejanlæg og har derfor rejst sag om ophævelse af fredningen for så vidt angår dette areal.

Amtsrådet har opgjort arealbehovet således:

Behandlingsbygning	4.900 m ²
Bibeholdelse af eksisterende ambulancevej, der delvis forløber i Rådmandshaven	900 m ²
Forbindelsesareal mellem sygehusarealet og vejanlægget	1.585 m ²
Friareal af hensyn til byggelovens bestemmelser om udnyttelsesgrad og skælfstand	4.335 m ²
	<hr/>
ialt	11.720 m ²

hvoraf dog kun 7.385 m² skal anvendes til bebyggelse og vejanlæg m.m.

Forslaget har været behandlet i overensstemmelse med reglerne i natufredningslovens § 34a og miljøministeriets bekendtgørelse nr. 610 af 1.12 1978.

Efter behørig indkaldelse og avertering i statstidende og den lokale presse har nævnet foretaget besigtigelse og afholdt forhandlingsmøde den 30 november 1982.

Amtsrådet har nedlagt følgende påstand:

1. Uanset forbud mod udstykning, tillades at et areal på 11.720 m² frastykkes matr. nr. 1-8 til salg til Storstrøms amtsråd.
2. Fredningen ophæves på de arealer, ialt 7.385 m², der er planlagt anvendt til byggeri, vejanlæg m.v.

Såfremt påstanden tages til følge forpligter amtsrådet sig til

at de arealer, der bevarer den fredningsmæssige status, ikke før, under eller efter byggeperioden udsættes for overløst. Dette sikres bl.a. ved, at der i byggeperioden opsættes et mindst 2 m højt hegn mellem område a og d, og at der opsættes et permanent hegn mellem område c og det tilgrænsende fredede område,

at der ikke i forbindelse med byggeriet, dræning af sygehusgrunden eller på anden måde foretages foranstaltninger, der kan medføre ændringer i Rådmandshavens fugtighedsforhold,

at fjerne de eksisterende tennisbaner med tilhørende bygninger m.v. og foretage fornødne foranstaltninger til, at arealet kan blive bevokset med en vegetation svarende til den omliggende,

at udlægge, tilplante og lade tinglyse fredskovspligt på et areal på mindst 0,75 ha efter nærmere aftale med skovstyrelsen.

Danmarks naturfredningsforening har protesteret mod at påstanden tages til følge og har fremhævet det principielt betænkelige i, at en gennemført fredning helt eller delvis ophæves. I den foreliggende sag drejer det sig om en meget særpræget skovbevoksning, som kun findes få steder her i landet, og der er tillige tale om et vigtigt rekreativt område for befolkningen. Der er ikke tilvejebragt fyldestgørende dokumentation for, at udvidelsen af sygehuset ikke

kunne ske på en måde, der ikke kræver indgreb i det fredede areal.

Naturfredningsrådet har efter omstændighederne godkendt amtsrådets plan på vilkår, der i det væsentlige svarer til hvad amtsrådet har erklæret sig villig til at opfylde.

Fredningsstyrelsen har tilsluttet sig det ^{af Banemarks Naturfredningsforening} anførte og har særlig fremhævet, at det drejer sig om en væsentlig og meget værdifuld fredning.

Fra amtsrådets side er anført, at den påtænkte bebyggelse nødvendigvis må have tilknytning til faciliteterne i den eksisterende sygehusbebyggelse. Man har meget nøje undersøgt alternative muligheder, der blandt andet ville nødvendiggøre en omlægning af færdselen i Ringstedgade med helt uoverskuelige økonomiske konsekvenser til følge. Efter de givne omstændigheder, er den foreliggende plan den eneste, der er teknisk forsvarlig og økonomisk gennemførlig, og også den løsning sundhedsstyrelsen har tilsluttet sig.

Storstrøms amts fredningsinspektorat har tilsluttet sig den principielle betænkelighed ved ophævelse af eksisterende fredninger og er enig i, at Rådmandshaven er en her i landet sjældent forekommende skovtype, der som sådan må tillægges stor forstbotanisk betydning. På den anden side må det erkendes, at en afvejning med de store samfundsmæssige interesser der står i forbindelse med den påtænkte udvidelse af sygehuset må føre til, at man må tilslutte sig amtsrådets begæring om ophævelse af fredningen i et sådant omfang, at den planlagte sygehusudbygning muliggøres, men under den forudsætning, at den del af skoven, der ikke skal anvendes til byggeri, vejanlæg m.m. ikke under byggeperioden eller senere udsættes for overlaster.

Nævnet skal udtale:

Nævnets flertal finder, at de samfundsmæssige interesser, der er begrundelsen for udvidelse af sygehuset er så væsentlige, at de fredningsmæssige interesser må vige, navnlig under hensyn til, at det drejer sig om en mindre del af det samlede fredede areal og under

hensyn til, at alternative løsninger, hvorved indgreb i det fredede areal kunne undgås, må anses for praktisk uigennemførlige.

Efter det således anførte vil disse voterende tage amtsrådets påstand med de foran anførte forpligtelser for amtsrådet til følge.

En af de voterende vil afslå at tage påstanden til følge med den begrundelse, at den begærede ophævelse af fredningen på det omhandlede areal må antages at have en uheldig indvirkning på det fredede areal som helhed, og idet der ikke ses at være tilstrækkeligt overbevisende grunde for, at det ikke skulle være muligt at skaffe plads for udbygningen af sygehuset uden at gøre indgreb i en værdifuld fredning af et særpræget areal.

Det flertallets votum lægges til grund

bestemmes

Storstrøms amtsråds påstand om tilladelse til udstykning af 11.720 m² af matr. nr. 1-ø, Herlufsholm Hovedgård, Herlufsholm og ophævelse af fredningen på et areal på ialt 7.385 m² til byggeri og vejanlæg m.v. alt som angivet på det fremlagte rids findes at burde tages til følge på følgende vilkår:

at de arealer, der bevarer den fredsmæssige status, ikke før, under eller efter byggeperioden udsættes for overlaster. Dette sikres bl.a. ved, at der i byggeperioden opsættes et mindst 2 m højt hegn mellem område a og d, og at der opsættes et permanent hegn mellem område c og det tilgrænsende fredede areal,

at der ikke i forbindelse med byggeriet, dræning af sygehusgrunden eller på anden måde foretages foranstaltninger, der kan medføre ændringer i Rådmandshavens fugtighedsforhold,

at fjerne de eksisterende tennisbaner med tilhørende bygninger m.v., og foretage fornødne foranstaltninger til, at arealet kan blive bevokset med en vegetation svarende til den omliggende,

at udlægge, tilplante og lade tinglyse fredskovspligt på et areal på mindst 0,75 ha efter nærmere aftale med skovstyrelsen.

UDSKRIFT

REG. NR. 1077

AF

FORHANDLINGS PROTOKOL FOR FREDNINGSNÆVNET I STORSTRØMS AMTS NORDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1988 den 7. marts holdt fredningsnævnet møde på dommerkontoret i Vordingborg.

Til stede var formanden, dommer Ulf Andersen.

Der foretoges:

F.S. 160/87

Ansøgning om dispensation fra fredningen af "Rådmandshaven", matr.nr. 1-0 og 1-8a Herlufholm Hovedgård, Herlufholm, Næstved, til reovering af hovedkloakledning.

Der fremlagdes:

- Ansøgning af 16/10 1987 med påtegning fra Landskabskontoret af 4/11 1987.
- Tiltræden fra nævnets medlemmer Vagn Hansen og Gunner Bagh.

Nævnet meddelte den ansøgte dispensation på vilkår

- at der maksimalt frigraves 3 steder i Rådmandshaven
- at skovbunden retableres med skovmuldrag efter gravearbejdet, og
- at arbejds trafik i Rådmandshaven begrænses mest muligt.

Sagen sluttet.

Ulf Andersen.

Foto venter

Frem-

W.S.

sendes til Skov- og Naturstyrelsen,

idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne skrivelses modtagelse indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse samt de i naturfredningslovens § 58 nævnte myndigheder m.fl. En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre afgørelsen stadfæstes af Overfredningsnævnet.

Fredningsnævnet for Storstrøms amts nordlige Fredningskreds,
Vordingborg, den 9. marts 1988.

Ulf Andersen.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Fax: 99685202
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.d

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 30. september 2011 foretoges af formanden Kirsten Linde i henhold til § 10,stk. 5 forretningsorden for fredningsnævn:

FS 29/11 Ansøgning om dispensation fra deklaration af 16. december 1946 godkendt af fredningsnævnet den 3. februar 1947 om fredning af Rådmandshaven til på matr. nr. 1fe Herlufsholm Hgd., Herlufsholm at anlægge en afskærende spildevandshovedledning i Rådmandshaven fra Ved skoven til Rådmandsengen.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 19.juli 2011 med bilag fra NR Nielsen & Risager.

Mail af 29. august 2011 fra Næstved kommune.

Mail fra Torben Hviid, Storstrøm Natur og tilladelse af 12. september 2011 på 6 vilkår fra

Naturstyrelsen i henhold til skovloven. Af dette bilag fremgår den nærmere placering af ledningen.

Idet det ved projektet tilstræbes at retablere forholdene ved at tilbageføre skovbundens øverste vækstlag til den oprindelige placering og genplacere væltede træer eller genplacere mindre træer, der fældes, som væltede træer, fandt formanden, at sagen efter sin karakter og omfang er af underordnet betydning i forhold til fredningens formål og derfor omfattet af § 10, stk. 5 i forretningsorden for fredningsnævn.

Efter Naturstyrelsens udtalelse i tilladelsen af 12. september 2011 lægger formanden til grund, at projektet ikke indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for. Formanden lægger endvidere efter kommunens oplysninger til grund, at en fornyelse af hovedspildevandsledningen er af overordnet samfundsmæssig betydning, og at en renovering af denne i den nuværende tracé vil være særdeles ødelæggende for de værdier, som fredningen og udpegningen som Natura 2000-område skal varetage. Da formanden endvidere efter det oplyste lægger til grund, at skadevirkningerne af projektet i størst mulig grad er søgt begrænset, gav formanden på fredningsnævnets vegne dispensation fra ovennævnte fredningsdeklaration til det ansøgte.

Det er en betingelse for dispensationen, at de nedennævnte seks vilkår, som er nævnt i Naturstyrelsens ovennævnte tilladelse af 12.september 2011, overholdes:

”....

1. Projektet skal gennemføres som ansøgt d. 19. juli 2011.
2. Der skal i anlægsperioden i videst muligt omfang tages hensyn til den eksisterende bevoksning. Således skal træer udenfor arbejdsrædet ikke beskadiges og træer til bevarelse i træet skal beskyttes med vintermåtter.
3. Overjorden skal tilbageføres efter endt arbejde. Overskydende underjord skal køres bort.
4. Det nye ledningsanlæg skal erstatte det eksisterende ledningsanlæg langs rådmandsbækken.
5. Den eksisterende ledning ved rådmandsbækken sløjfes fagligt forsvarligt og således at den miljømæssige belastning er mindst mulig, samtidig med at der tages hensyn til den urørte skov.
6. Den eksisterende servitut vedrørende ledningen ved rådmandsbækken tinglyst d. 22. november 1958 skal slettes fra tingbogen. Dermed forsvinder retten til eftersyn og vedligehold af den eksisterende ledning. Der stilles ikke vilkår om erstatningsskov fordi arealet er relativt begrænset og kun midlertidigt ikke vil have karakter af skov.

....”

Det ansøgte kan kræve tilladelse fra andre myndigheder,

Nævnets afgørelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66,stk.

2.

Kirsten Linde

formand

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside: www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 30. september 2011.

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Miljøcenter Nykøbing Falster, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening, Næstved
Næstved kommune,
NR Nielsen & Risager AS, Marskvej 29, 4700 Næstved

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

Næstved Kommune
natur@naestved.dk
Att.: Thorben Rokkjær

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 11. februar 2015

FrS 01/15 Ansøgning om dispensation til opførelse af en gangbro over Susåen ved Herlufsholm Skole

Fredningsnævnet har den 6. januar 2015 modtaget Næstved Kommunes afgørelse af 22. december 2014 om landzonetilladelse og dispensation fra åbesskyttelseslinjen i forbindelse med opførelse af en gangbro over Susåen ved Herlufsholm Skole.

Det er oplyst, at broen skal udføres med gangflader og håndlister af træ og sider af stålflæt. Den nøjagtige placering på matr.nr. 19 a Herlufsholm Hgd., ved Herlufsholm Skole er indtegnet på et luftfoto, der er vedhæftet denne afgørelse.

Den østlige halvdel af broen er omfattet af fredningen af arealer ved Raadmandshaven og Lammehaven, jf. deklaration af 3. februar 1947, der under pkt. I forbyder opførelse og anlæg af ”Andre bygninger eller veje end saadanne, som er nødvendige for Skovens Drift”.

Næstved Kommune har i afgørelsen af 22. december 2014 lagt til grund, at den planlagte bro ikke er i strid med forbuddet i fredningen, fordi der indtil 1963 var en bro næsten samme sted, og fordi vandløbet og terrænet ikke ændres. I fald broen er omfattet af fredningen har kommunen indstillet, at fredningsnævnet meddeler dispensation.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke haft bemærkninger til broen eller dispensation fra fredningsdeklarationen.

Fredningsnævnet finder, at den del af broen, der ligger inden for fredningen er omfattet af forbuddet mod nye veje og bygninger.

Efter oplysningerne om den planlagte gangbro og dens placering finder fredningsnævnet, at den ikke vil stride mod fredningens formål – at sikre den hidtidige særlige skovhugst og arealernes naturtilstand i øvrigt.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til gangbroen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

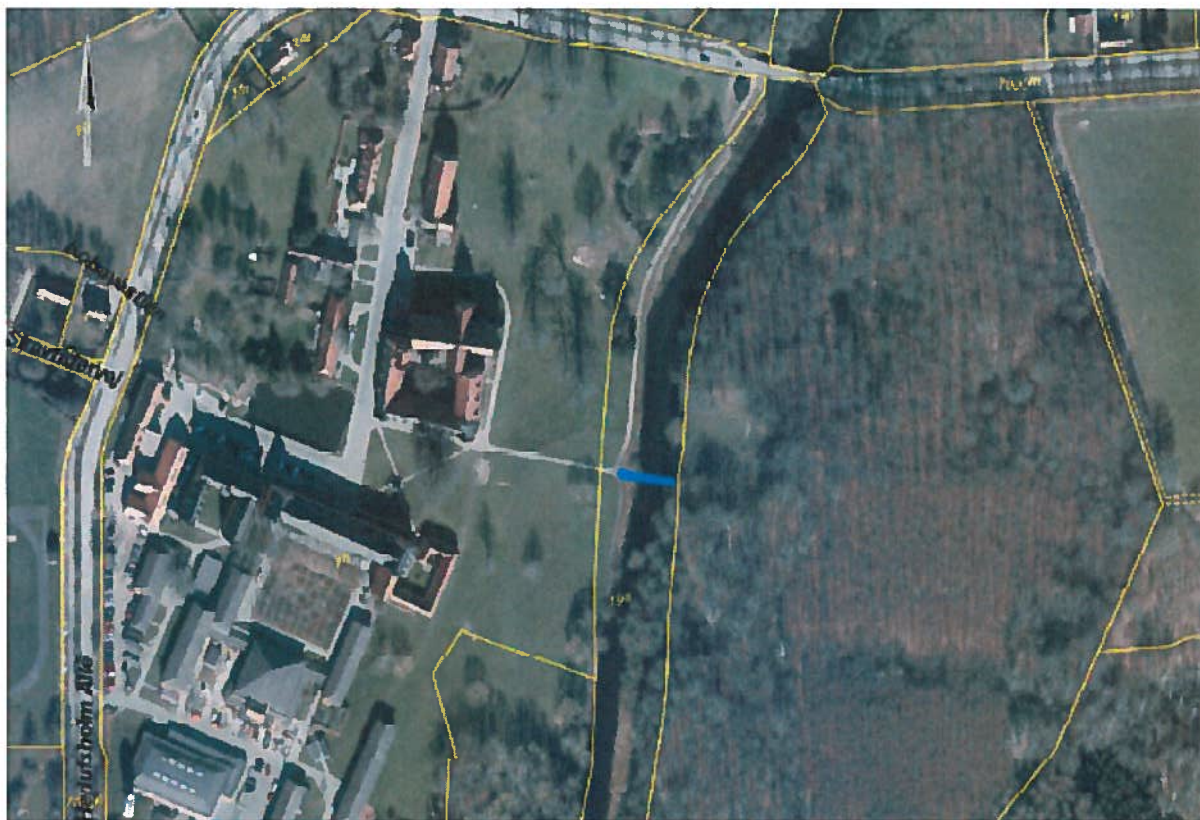
Sagen er afgjort af formanden alene på nævnets vegne uden møde og besigtigelse, jf. fredningsnævnets forretningsorden § 10.

Den østlige del af broen er beliggende i udkanten af et Natura 2000-område (habitatområde nr. 146, Rådmandshaven), men indebærer ikke en forringelse af den beskyttede natur.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland
Møn, Lolland og Falster (suppleant)

Placeringen af den nye bro er indtegnet med blå på ovenstående kortudsnit. Næstved ligger umiddelbart uden for kortet mod øst. Indtegningen er omtrentlig og ikke målfast.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Udskrift er sendt til:

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening
Herlufsholm Gods, Herlufsholms Alle 170, 4700 Næstved
Næstved Kommune
Friluftsrådet, Kreds Sydvestsjælland, v/Arne Kristensen